

OPERA LA HAIFA

Delia Jacob

Spectacolul cu opera „**Flautul fermecat**” al marelui compozitor **W.A. Mozart** pe care l-am recomandat în unul din numerele anterioare ale revistei, a avut loc săptămâna aceasta. Sala a fost arhiplină iar revelația pe care am avut-o, datorită acestei realizări de excepție, a fost unică, de neuitat.

Este greu de ierarhizat factorii care au făcut din această punere în scenă un eveniment de excepție. De la interpretarea impecabilă a soliștilor, orchestrei, corului reuniți și sincronizați sub bagheta maestrului Yoel Levi, până la regie, decoruri, totul a fost desăvârșit iar peste toate acestea trona triumfătoare muzica nemuritoare a marelui Mozart. Este cu atât mai lăudabil cu cât, scena Auditoriumului din Haifa nu are dotarea arhitectonică și tehnică necesară punerii în scenă a spectacolelor de operă. Cu toate acestea, folosind cu multă imaginație și pricepere profesională condițiile date, realizatorii acestui eveniment au oferit publicului un spectacol adus la superlativ.

„Flautul Fermecat” este ultima opera scrisă de Mozart, considerată de mulți alături de Requiem, un testament spiritual al compozitorului. Este o alegorie influențată de filosofia iluministă, o luptă între întuneric și lumină cu victoria celei din urmă. Opera este concepută în două acte. Iată pe scurt desfășurarea acțiunii:

Actul I Prințul Tamino este atacat în pădure de un balaur, își pierde cunoștința dar este salvat de cele trei doamne. La trezirea lui, păsărarul Papageno își revendică pe nedrept meritul salvării. Doamnele reapar pentru a-l pedepsi pe mincinos și pentru a-i dărui lui Tamino, porteretul frumoasei Pamina, fiica Reginei Noții, ținută captivă de temutul Zoroastru. La vederea poretretului, Tamino se îndrăgostește și acceptă rolul de salvator al tinerei. Pentru aceasta, Regina Noții îi dăruiește un flaut fermecat iar lui Papageno un joc de clopoței. Papageno apare în tărâmul lui Zoroastru și îi spune Paminei că va fi salvată de Tamiro. Cei doi tineri se întâlnesc dar nu pot fi împreună decât după ce vor trece prin Templul Încercărilor. Tamino află că Zoroastru nu este un tiran ci un mare învățat și că el de fapt o protejează pe Pamina de influența nefastă a Reginei Noții.

Actul II Zoroastru afirmă că cei doi tineri sunt sortiți unul altuia dar că înainte, vor trebui să treacă peste trei încercări grele. Prima este tăcerea peste care Tamino reușește să treacă dar nu și Papageno căruia în urma eșecului, i se pune să aleagă între moarte sau căsătoria cu o bătrânică. Disperat vrea să se spânzure dar cei trei mesageri îl sfătesc să sune din clopotei. Va avea o mare și fericită surpriză

când bătrânică se va transforma în Papagena, o frumoasă și încântătoare tânără care îi va deveni pereche. Următoarele probe, Apa și Focul vor fi trecute de Tamino și Pamina împreună. Cu ajutorul flautului fermecat, cei doi tineri le înfruntă victorioși, în aclamațiile triumfătoare ale întregii audiențe. Degeaba vrea Regina Noptii să se răzbune, întreaga ei suită va fi înghițită de întunericul etern. Într-o strălucitoare lumină, Tamino și Pamina sunt primiți de Zoroastru care le binecuvintează unirea.

Lista tuturor numelor care au contribuit la succesul serii este foarte mare. În rolul Reginei Noptii...Veronika Brook (de remarcat celebra arie de o mare virtuozitate) Zoroastru...Denis Sedov (care într-una din arii atinge cea mai de jos notă de bas foarte rar folosită de compozitori), Pamina ...Efrat Hacohe Bram, Papagena ...Maya Sayag, Tamino...Aaron Blake, Papageno...Noam Heinz Lowenstein, Monostatos...Anton Trotoush, Cele trei doamne... Netta Flomen, Tom Ben Ishai, Rona Shkira, Preoții...Stanislaw Shavstein, Stanislaw Davidov, Paznicii...Daniel Apfeld, Yaron Levi. Deosebită a fost apariția celor trei fete soliste (Hila Gur, Avigail Glutman, Dana Gilad) care au interpretat exceptional cu o deosebită acuratețe și sensibilitate terțetele celor trei mesageri. Cu toții, fără excepție au demonstrat pe lângă excepționale calități vocale și o minunată prezență teatrală. Corul de fete „Bat Shir” condus de dirijoarea Tali Weissmancu cu care am făcut deja cunoștință la concertul din luna trecută, a reușit și de data aceasta o minunată performanță.

Cu excepția sopranei Veronika Brook care s-a născut în Ucraina unde și-a terminat studiile, emigrând abia mai târziu în Israel și tânărul american Aaron Blake, angajat al operei Metropolitan din New York, cu studiile făcute în SUA, toți ceilalți soliști sunt absolvenți ai facultăților din Israel și deși foarte tineri, se bucură deja cu toții de un palmares foarte bogat.

Desigur nu pot să nu amintesc numele lui Guy Hofman (responsabilă cu costumele), Ziv Voloshin (designer de lumini) și Yair Kazenelson (designer video).

Impresionantă în mod deosebit a fost regia realizată de Julia Pevzner, o artistă foarte cunoscută și apreciată atât în țară cât și în străinătate, deținătoare a valoroase premii. De numele ei se leagă punerea în scenă a multor opere ca: „Nabucco”, „Boris Gudunov”, „Cosi fan tutte”, „Evgheni Oneghin” și în special de spectacolul de neuitat al teatrului „Marinski” cu opera „Lady Machbet din Minsk”. Este fantastică performanța ei mai ales în condițiile unei scene obișnuite de concert cum este cea a auditoriumului din Haifa care nu dispune de dotările speciale de care o sală de operă ca cea din Tel Aviv, beneficiază.

L-am lăsat intenționat la urmă pe eroul serii: dirijorul **Yoel Levi**. S-a născut în România și a emigrat în Israel împreună cu părinții la o vârstă foarte fragedă. După ce a absolvit cu brio Academia de Muzică din Tel Aviv, și-a continuat studiile la Roma, Londra și Paris. Câștigarea premiului întâi la concursul internațional de dirijat de la Besancon i-a deschis drumul spre o carieră prestigioasă internațională. De-a lungul anilor, a fost director muzical sau dirijor principal al mai multor orchestre de prestigiu: Cleveland, Atlanta, Radio Flandria, Ille de France Paris, KBS Coreea de Sud. Din anul 2021, maestrul Yoel Levi este director musical al orchestrei simfonice din Haifa, oraș în care de fapt a crescut și a trait până la anii de studenție.